

XVII Міжнародна теріологічна школа

Проект програми Теріологічної школи-семінару

«РЕСУРСИ ФАУНИ І ФАУНА ЯК РЕСУРС»

20–25 вересня 2010 р., біостанція Львівського національного університету на оз. Пісочне, окол. с. Гаївка, Шацький НПП

www.terioskola.org.ua

пропозиції до програми: mammalia@ukr.net з копією zoomus@franko.lviv.ua

Основні події XVII Теріологічної школи-семінару

1 день	(понеділок, 20 вересня)
12.00 – 15.00	1.1. Заїзд учасників, реєстрація, поселення
15.00 – 16.00	1.2. Знайомство з територією біостанціону та його околицями, вихід до озера
16.00 – 19.00	1.3. Вітання учасникам. Знайомство з дослідженнями в НПП. Узгодження програми
20.00 – 22.00	1.4. Вечірка «Зустріч через рік», вітання цьогорічних дипломантів....
2 день*	(вівторок, 21 вересня)
08.30 – 09.00	2.1. Фотосесія на березі озера Пісочне
10.00 – 14.00	2.2. Сесія 1. Лекційні заняття «Ресурси фауни»
15.00 – 19.00	2.3. Сесія 2. Доповіді за темою «Ресурси окремих видів ссавців (гризуни)»
20.00 – 22.00	2.4а. Круглий стіл 1. Методики кількісного обліку ссавців (група GLIS та HELP)
20.00 – 22.00	2.4б. Круглий стіл 2. Питання охорони і заповідання фауни (група УЦОК та HELP)
3 день	(середа, 22 вересня)
10.00 – 14.00	3.1. Сесія 3. Доповіді учасників за темою «Ресурси мисливських звірів»
15.00 – 19.00	3.2. Сесія 4. Доповіді учасників за тематикою поточних досліджень
20.00 – 22.00	3.3. Круглий стіл 3. Дослідження та охорона кажанів (група УЦОК)
4 день	(четвер, 23 вересня)
09.00 – 14.00	4.1. Зоологічна екскурсія до оз. Світязь, затока Бужня по екологічній стежці.
15.00 – 17.00	4.2. Майстер-клас 1. Техніка фотодокументації (Сергій Гладкевич)
17.00 – 18.00	4.3. Майстер-клас 2. Огляд і створення електронних бібліотек (Віктор Пархоменко)
18.00 – 19.00	4.4. Майстер-клас 3. Організація моніторингу дрібних хижих ссавців (Микола Роженко)
20.00 – 22.00	4.5а. Круглий стіл 4. Облік даних і моніторинг дрібних ссавців (група GLIS)
20.00 – 22.00	4.5б. Круглий стіл 5. Ресурси мисливських звірів (група HELP)
5 день	(п'ятниця, 24 вересня)
10.00 – 14.00	5.1. Сесія 5. Нові імена в теріології та апробація теріологічних дисертацій
15.00 – 16.30	5.2. Сесія 6. Інформаційний ярмарок. Нові видання, презентація публікацій
17.00 – 19.00	5.3. Сесія 7. Підсумки семінару. Обговорення основної теми. Резолюція
19.30 – 23.00	5.4. Фінал. Прийняття резолюції та 17-й Теріологічний Бенкет
6 день	(субота, 25 вересня)
09.00 – 10.00	Прощальна фотосесія. Обмін файлами і планами
10.00	Від'їзд учасників

* *Примітка: в усі дні роботи семінару сніданок 9.00–10.00, обід 14.00–15.00, вечір 19.00–20.00. кави-брейки: 1 день – 17.30, 2 день – 12.20, 16.30, 3 день – 12.20, 16.30, 4 день – 17.00, 5 день – 12.20, 17.00. окрім того, щовечора кави і чай під час проведення круглих столів.*

Проект програми розробили: Ігор Загороднюк, Ігор Дикий та Олексій Реслер. Версія 17.09.2010 р.

XVII Міжнародна Теріологічна Школа

Зміст сесій XVII теріологічної школи-семінару «РЕСУРСИ ФАУНИ І ФАУНА ЯК РЕСУРС»

20–25 вересня 2010 р., біостаніонар Львівського національного університету на оз. Пісочне, окол. с. Гаївка, Шацький НПП

День I, понеділок, 20.09.2010 року

активність 1.1 (заїзд): до 12.00 – 16.00 — збір в їдальні

- **Реєстрація, вирішення питань з поселенням і харчуванням, освоєння з місцевістю** (ведучі — оргкомітет — шукайте людей з жовтими бейджами)
 - реєстрація і отримання роздаткових матеріалів (М. Коробченко, С. Заїка, О. Реслер)
 - вирішення питань з поселенням, влаштування на місці поселення (М. Коробченко)
 - вирішення питань з програмою, назвами доповідей і презентаціями (О. Реслер)
 - вирішення питань з харчуванням (С. Заїка) і участю у вечірках (О. Зоря)
 - поліський чай з дорожніми запасами (упродовж всього часу заїзду)

активність 1.2. Коротка екскурсія: 15.00 – 16.00 — збір перед житловим корпусом стаціонару

- Знайомство з територією біостаніонару та його околицями, вихід до озера (ведучі — Ігор Дикий, Євгенія Сребродольська) бюджет часу — до 1 години (о 16:00 збір у конференц-залі!!!)

активність 1.3 (вітання): 16.00 – 19.00 — збір в конференц-залі стаціонару

- **Вітання учасникам. Знайомство з дослідженнями в НПП. Узгодження програми** (ведучі — співголови 17 школи Ігор Дикий та Ігор Загороднюк) бюджет часу — в середньому до 15 хв. на кожну позицію
 - Хамар Ігор, Дикий Ігор. *Вітання Учасникам 17 теріологічної школи від приймаючої сторони*
 - Тищенко Володимир. *Вітання учасникам від Ради Теріологічної школи*
 - Матейчик Василь. *Природа та наукові дослідження Шацького НПП.*
 - Сребродольська Євгенія. *Біостаніонар ЛНУ як науковий центр з вивчення природи Західного Полісся та історія теріологічних досліджень.*
 - Дикий Ігор. *Теріофауна Шацького НПП.*
 - перерва на чай і каву
 - Загороднюк Ігор. *Історія теріошколи і життя товариства від 16 школи до 17 школи*
 - Пархоменко Віктор. *Фотозвіт про роботу 16-ї школи-семінару в Поліському заповіднику*
 - узгодження програми: уточнення тематики і порядку проведення круглих столів
 - внесення поточних змін у програму 17 теріошколи; формування робочих груп
 - представлення роздаткових матеріалів і оголошення плану дій на подальші дні

активність 1.4 (вечірка «зустріч через рік»): 20.00 – 22.00 — збір в їдальні

- **Вітання по колу. Затвердження програми, представлення груп** (ведучі — Володимир Тищенко та Алексей Шпак)
 - представлення делегацій: за країнами, регіонами, містами, систематичними групами :))
 - вручення перехідної «Хортиці» з Селезівки та прийняття «шкільної» естафети
 - вітання і побажання «новозахищеним» колегам, кандидатам і магістрам
 - волинський етно-фолк-рок-реп-геп-гоп-стоп-фестиваль: зоологічні мотиви

активність 2.1 (ранкова прогулянка до берега озера): 8.30 – 9.00 — збір на пірсі

- **Стартова фотосесія на березі озера в очікуванні гарячого чаю.**
(ведучі — ті, хто вийшов останніми з вечірки зустрічей)

активність 2.2 (лекції за головною темою): 10.00 – 14.00 — конференц-зал

- **сесія 1 (10.00 – 14.00). Лекційні заняття та огляди теми «Ресурси фауни»**
(ведучі — Володимир Лобков та Альфред Дулицький)
бюджет часу — 4 години і 7 доповідей, в середньому по 25 хв. на кожну доповідь і питання
 - Лобков Владимир. *Ресурси млекопитающих в XXI столетии. Пути использования и сохранения.*
 - Делеган Іван. *Ресурси мисливських тварин в окремих європейських країнах*
 - Хоецький Павло. *Ресурси та використання козулі у Західному регіоні України*
 - [перерва на чай і каву]
 - Жила Сергій. *Ресурси лося в Україні і перспективи його використання*
 - Смаголь Віталій. *Аналіз сучасного стану угруповання лося в Україні*
 - Сагайдак Андрій. *Динаміка чисельності і стадіальний розподіл Звірівської популяції зубра (Волинь)*
 - Саварин Александр. *К оцёнке состояния «популяции» ондатры в г. Гомеле*
 - обговорення доповідей

активність 2.3 (доповіді за головною темою): (15.00 – 19.00) — конференц-зал

- **Сесія 2. Доповіді учасників за темою «Ресурси окремих видів ссавців (гризуни)»**
(ведучі — Зоя Селюніна та Євген Скоробогатов)
бюджет часу — 4 години і 9 доповідей, в середньому по 15 хв. на кожну доповідь і питання
 - Дулицький Альфред. *К концепции программы и учебника по курсу "Трофейное дело с основами таксидермии" для подготовки специалистов охотничьего хозяйства в ВУЗ'ах Украины.*
 - Коробченко Марина. *Оцінка площі ареалів та чисельності сліпаків: аналіз методик і підходів.*
 - Дикий Ігор. *Теріофауна острівних екосистем Західного Полісся.*
 - Антонєць Надія. *Ресурси і репродукція популяції бобра на Дніпропетровщині.*
 - [перерва на чай і каву]
 - Селюніна Зоя. *Фенологічні спостереження за зимоспячими ссавцями на півдні України.*
 - Заїка Сергій. *Дрібні ссавці як ресурс для нічних хижих птахів.*
 - Дребет Михайло. *Гризуни як основний компонент живлення сов (назва попередня)*
 - Стецула Надія. *Таксономічне різноманіття ссавців НПП Сколівські Бескиди*
 - Зоря Олександр. *Прогнозування чисельності мишовидних гризунів та їхньої ролі у поширенні зоонозів на території Харківської області*

активність 2.4 (круглі столи): 20.00 – 22.00 — паралельно у конференц-залі та залі їдальні

- **Круглий стіл 1. Методики кількісного обліку ссавців (групи GLIS та HELP)**
(ведучі — Ігор Дикий та Марина Коробченко)
 - Дикий І.В. *КС «Методики обліку норних і землерийних ссавців».* + Городна О. В. + Пархоменко В. В. + Журавчак Р. О. + Хоецький П. Б. + Загороднюк І. + Коробченко М. + Колесніков М.
- **Круглий стіл 2. Питання охорони і заповідання фауни (спільно групи УЦОК та HELP)**
(ведучі — Альфред Дулицький та Тищенко Володимир)
 - Антонєць Н. В. *КС «Ресурси рідкісних звірів»* Селюніна З. В.
 - *КС «Збереження ресурсів раритетної теріофауни»* Дулицький А. І.
 - *КС «Допустимі обсяги й засоби впливу людини на диких тварин»* + Коробченко М. А. Скоробогатов Є. В. *КС «ЧКУ»* + Тищенко В.

активність 3.1. Доповіді за головною темою семінару: 10.00 – 14.00

- **Сесія 3 (10.00 – 14.00). Доповіді учасників за темою «Ресурси мисливських звірів»** (ведучі — Іван Делеган та Андрій Сагайдак)
бюджет часу — 4 години і 6 доповідей, в середньому до 25 хв. на кожну позицію
 - Загороднюк І. *Історичні зміни фауни: від Кесслера, Завадського і Черная до сьогодні.*
 - Скоробогатов Євген. *Особенности зимнего распределения козули европейской в заповеднике «Лес на Ворскле»*
 - Шарапа Оксана. *Перспективи збереження зубра в Україні (с пропоз. КС про зубра)*
 - [перерва на чай і каву]
 - Сагайдак Андрій та Тищенко Володимир. *Результати виконання проекту щодо збереження зубра на Чернігівщині* (тема буде уточнена).
 - Скубак Євген. *Ресурси мисливських видів НПП «Святі Гори»* (попередня назва).
 - Матвеев Микола. *Хіроптерофауна Поділля* (попередня назва).
 - обговорення доповідей та теми загалом. формулювання ідей до круглих столів

активність 3.2. Доповіді за результатами поточних досліджень: 15.00 – 19.00

- **Сесія 4 (15.00 – 19.00). Доповіді учасників за тематикою поточних досліджень** (ведучі — Павло Хоєцький та Віталій Смаголь)
бюджет часу — 4 години і 8 доповідей, в середньому до 20 хв. на кожну позицію
 - Шпак Алексей. *Заметки к истории изучения фауны рукокрылых Беларуси.*
 - Тищенко Володимир. *Досвід повного зимового обліку кажанів у двох підземеллях Поділля* (у співавторстві з Годлевська О., Гхазалі М., Хохлова А., Дребет М.)
 - Загороднюк Ігор. *Мінливість забарвлення ласки: неперервна географічна мінливість чи таксономічне значення* (назва попередня)
 - Дикий Ігор. *Особливості харчування тюленя Удделла.*
 - [перерва на чай і каву]
 - Городна Олександра. *Доместикація видів: за і проти з точки зору генетика* (назва попередня)
 - Колесников Михаил. *Распространение и численность перевязки на юго-востоке Украины*
 - Пархоменко Віктор. *Загубель тварин на дорогах: обговорення методики та результатів* (тема попередня)
 - Пирхал Андрій. *Оцінка поширення європейського та крапчастого ховраха на Поділлі* (не буде ?)

активність 3.3. Круглі столи: 20.00 – 22.00

- **Круглий стіл 3 (20.00 – 22.00). Дослідження та охорона кажанів** (група УЦОК) (ведучі — Володимир Тищенко та Ігор Загороднюк)
 - Тищенко Володимир. *Організація хіроптерологічного моніторингу на місцевості.*
 - Загороднюк Ігор. *Новини таксономії та загадки біогеографії кажанів.*
 - Дикий Ігор (зі співавт.). *Аналіз складу фауни кажанів Волині.*
 - Дребет М. *«Хвороба білого носу» у кажанів Поділля: загальний аналіз ситуації*
 - заявлені учасники: Матвеев М., Білушенко А., Шпак А., Стецула Н.; Гхазалі М., Тищенко М., Дребет М., Дулицький А., Загороднюк І.

активність 4.1. Робота в терені: 09.00 – 14.00

- **Польові заняття (9.00 – 14.00)** — планується виїзд автобусом (ведучі — співробітники НПП)
 - Перевірка пастко-ліній для лову дрібних ссавців
 - Зоологічна екскурсія до оз. Світязь, затока Бужня по екологічній стежці. (не забудьте про зручне вологостійке взуття і теплий одяг!!!) (пам'ятайте, що на Поліссі головна особливість — волога, а не грязюка!)

активності 4.2–4.4. (майстер-класи): 15.00 – 19.00

бюджет часу — 4 години, три теми і 1 брейк

- **Майстер-клас 1. Техніка фотодокументації: 15.00 – 17.00** (ведучі — Сергій Гладкевич і Яна Стасіневич)
 - Робота з цифровими фотокамерами та спеціальним спорядженням
 - Огляд конкурсних фотографій і аналіз техніки їх виготовлення
 - [перерва на чай і каву]
- **Майстер-клас 2. Огляд і створення електронних бібліотек: 17.00 – 18.00** (ведучий — Віктор Пархоменко)
 - Стислий огляд електронних бібліотек
 - Створення якісних pdf-файлів на основі фотознімків
 - Створення файлів формату djvu та їхні особливості
 - Огляд ідей, висловлених на форумі теріошколи
- **Майстер-клас 3. Організація моніторингу дрібних хижих ссавців: 18.00 – 19.00** (ведучий — Микола Роженко)
 - Роженко Микола Васильович. *Динаміка чисельності хижих ссавців родини куницевих (Mustelidae) півдня України.*

активність 4.5. Круглі столи: 20.00 – 22.00 — паралельно у конференц-залі та залі їдальні

- **Круглий стіл 4 (20.00 – 22.00). Облік даних і моніторинг дрібних ссавців (група GLIS)** (ведучі — Сергій Заїка та Ігор Загороднюк)
бюджет часу — 2 години і 2 основні теми, в середньому до 60 хв. на кожну тему
 - КС «Пелеткові дослідження та діагностика дрібних ссавців». Загороднюк І. + Заїка С., Дребет М., Коробченко М. Загороднюк І., Дикий І. «Діагностика дрібних видів Mustelidae за черепами» (пропонуємо привезити ваш матеріал для визначення).
 - Зоря О.: КС «Динаміка популяцій ссавців». Скубак Є.
- **Круглий стіл 5 (20.00 – 22.00). Ресурси мисливських звірів (група HELP)** (ведучі — Віталій Смаголь та Іван Делеган)
бюджет часу — 2 години і 2 основні теми, в середньому до 60 хв. на кожну тему
 - Парнікоза І. Ю. КС «Зубр: сучасний стан популяції та заходи з покращення становища» (з розрахунку на В. Смаголя)
 - КС «Ресурси мисливських звірів» Городна О. В. + Дулицький А. І. + Лобков В. О. + Смаголь В. М. + Ковальчук О. М. + Журавчак Р. О. + Смаголь В. О. + Салганський О. О. + Скрипчинський С. + Шевченко С. + Тищенко В.
 - Скоробогатов Є. В. КС «HELP» + Колесніков М.

активність 5.1. Нові імена та апробації: 10.00 – 14.00

- **Сесія 5 (10.00 – 14.00). Нові імена в теріології та апробація теріологічних дисертацій** (ведучі — Володимир Тищенко та Альфред Дулицький)
бюджет часу — 4 години і 5 (+2?) основних тем, в середньому до 20 хв. на кожну тему
 - Андрусенко Андрій (Мігія). *Стан популяції видри річкової на території НПП «Бузький Гард»*
 - Довжик Василь (Київ). *Стан та динаміка чисельності мисливської теріофауни Волині (за даними статистичної звітності)*
 - Ковальчук Олександр (Суми). *Палеофауністичні дослідження нових неогенових та антропогенових місцезнаходжень Запорізької області у 2009-2010 рр.*
 - Кусьнеж Олександр (Львів). *Фауна рукокрилих підземних порожнин та урбоєкосистем Львівщини.*
 - Салганський Олександр (Київ). *Аналіз сучасного стану угруповань лося (*Alces alces L.*) в Україні*
 - [перерва на чай і каву]
 - Білушенко Анатолій (Черкаси). *Особенности использования рукокрылыми агроландшафтов (приїзд під питанням)*
 - Смаголь Вікторія (Асканія-Нова). *Розвиток лінійних показників та статури сайгака при напіввільному утриманні у заповіднику «Асканія-Нова» (приїзд під питанням)*
 - Обговорення доповідей

активність 5.2. Інформаційний ярмарок: 15.00 – 16.30

- **Сесія 6 (15.00 – 16.30). Інформаційний ярмарок. Нові видання, презентація публікацій** (ведучий — Ігор Загороднюк, Ігор Дикий)
бюджет часу — 2 години і 8 основних тем, в середньому до 15 хв. на кожну тему
 - Дикий Ігор. *Презентація нових зоологічних видань: Каталог ссавців ЗМ ЛНУ (2010)*
 - Дулицький Альфред. *Підсумки роботи конференції «Браунерівські читання 2010»*
 - Загороднюк Ігор. *Обнови сайту УТТ. Активність на теріофорумі. Праці Теріошколи 10.*
 - Парнікоза Іван. *Українські реалії в світлі міжнародної конференції “Eurasian Steppes: Status, Threats and Adaptation to Climate Change”*
 - Скоробогатов Євген. *Основні події Року видри в Україні (2010): пропозиції до інформ. атаки*
 - Загороднюк Ігор. *Пам'яті колег: Богдан Волянський, Володимир Наглов, Сергій Тесленко. Перспективи розвитку теми і підготовки спеціального видання ПТС*
 - теріологічні новини з різних куточків (повідомлення по колу)
 - [перерва на чай і каву]

активність 5.3. Загальне обговорення: 17.00 – 19.00

- **Сесія 7 (17.0 – 19.00). Підсумки семінару. Обговорення основної теми. Резолюція** (ведучі — Ігор Дикий, Марина Коробченко)
бюджет часу — 2 години і 6 основних тем, в середньому до 20 хв. на кожну тему
 - Дикий Ігор: Пропозиції від кожного круглого столу (представляють ведучі КС)
 - Гладкевич Сергій. Підведення підсумків конкурсу теріологічних фотографій
 - Тищенко Володимир. Про відзначення найкращих наукових доповідей початківців
 - Загороднюк Ігор. Пропозиції до поновлення Ради школи та нових видань Школи
 - Товпинець Микола (заочно). Про наступну теріологічну школу та її базову тематику
 - обговорення з пропозиціями до резолюції: виступи усіх бажаючих

активність 5.4. Щасливий фінал: 19.30 – 23.00

- **Фінал (19.30 – 23.00). Прийняття резолюції та 17-й Теріологічний Бенкет** (ведучі — Ігор Дикий та Олександр Зоря)
 - Загороднюк І.: Подяки команді організаторів
 - Подяки всім колегам від приймаючої сторони
 - Подяки досвідченим фахівцям і конвінерам
 - Подяки молодим фахівцям і студентам
 - тост за вид, який буде символом наступного року